

PÚŤ Z KLOKOČOVA DO NIŽNEJ RYBNICE

Predposledná augustová sobota bola pre mnohých nadšencov púťí a duchovných stretnutí nezabudnuteľným dňom a to práve vďaka tomu, že sa opäť našiel dôvod stretnúť sa :). Presne napoludnie sme sa začali schádzať na pútnickom mieste v dedinke Klokočov, kde sme si uctili Klokočovskú ikonu Matky Božej, ktorej kópia je uložená v pravoslávnom chráme v Nižnej Rybnici. Tradícia hovorí, že v roku 1670, keď vojská tiahli smerom na Michalovce, zišiel sa veriaci ľud v maličkom pravoslávnom drevenom chráme v Klokočove, kde sa modlil k Presvätej Bohorodičke. Keď vrúcne prednášali svoje prosby, zbadali, že tvár Bohorodičky stmavla a z jej očí začali vytekať slzy...

Práve úprimná túžba uctiť si a pripomenúť túto udalosť bola našou hnacou silou počas púte, ktorá je považovaná za najdlhšiu na Slovensku. Celková trasa má vyše 20 km. Naše putovanie bolo skutočne i duchovne obohacujúce. Na mnohých miestach počas cesty sme mali možnosť pomodliť sa a pokloniť sv. Krížu, prizvať Boha na pomoc a poprosiť Ho, aby požehnal náš cieľ. Hľadiac na usmievaných ľuďí vykukujúcich zo svojich obydľí, lúky plné kvetín a belasé nebo, napĺňala nás nesmierna vďačnosť Bohu, ktorý všetko tak krásne stvoril.

Možnosť stretnúť množstvo členov našej nevelkej duchovnej rodiny na Slovensku bolo pridanou hodnotou tejto púte. Na čele našej putujúcej skupinky stál vladyka Juraj, arcibiskup michalovsko-košický, ktorý svojou prítomnosťou, milým slovom, úsmevom na tvári a modlitbou viedol a povzbudzoval všetkých nás. Nenahradiiteľní boli aj duchovní otcovia, ktorým sme rozprávali o svojich radoostiach i starostiach a získali od nich drahocenné rady do nášho ďalšieho života.

Vnútorne posilnení, radostní a súčasne veľmi unavení sme vchádzali do obce Nižná Rybnica a kráčali ku chrámu, kde nás už čakal otec Dušan Nikodím Tomko. Spoločne sme vošli do chrámu, pokľakli pred ikonou Božej Matky a s dojatím i vďakou v srdci ukončili púť modlitbou Pod tvoju milosť. Stále však nie sme na konci, pretože tu sa vlastne samotné oslavy chrámového sviatku Uspenija Presvätej Bohorodičky ešte len začínajú... I ozývali sa z chrámu v Rybnici modlitby mnohých až do neskorej noci...

Korunnou udalosťou nedeľných osláv v Rybnici bola archijerejská sv. Liturgia, ktorú slúžil vladyka Juraj s množstvom ďalších duchovných a veriacich. Po nej nasledovalo posvätenie koliva a slavského koláča podľa srbského zvyku. Tento deň bol výnimočný najmä pre jedného z absolventov Pravoslávnej bohosloveckej fakulty – Viliama Fencika, ktorý bol vysvätený na hypodiakona.

Sláva Bohu za všetko!

Anna Pružinská

HUTKA

Kedysi dávno sme si mysleli, že pri písaní bude

najťažšie vymyslieť úvod.

Báli sme sa, že nebudeme mať dostatok fantázie na každomesačné vytváranie originálneho opisu rutinného začiatku cesty. Prešiel však polrok a začiatky našich ciest sú všelijaké, nikdy však nie rutinné. A rovnako začneme aj dnes, už tradične - netradične.

Snečné lúče a letný vánok odvíjali zo zabehnutých koľají bežného života, podobne ako väčšinu ľudí, aj posádku nášho trangáča, a nám sa preto opäť nepodarilo stretnúť v ďalšej cirkevnej obci spolu. Aby sme sa aj v tomto smere vyhlí rutine, tentokrát som do trangáča nastúpila iba ja, bez Marínky.

ZNÁMI NEZNÁMI

Táto cesta bola v mnohom iná. Nezačala ráno, nebola dlhá, neobsahovala spoznávanie pre mňa nových farností a neniesla sa v znamení jemnej počiatocnej neistoty. Do auta som si sadala už za svitu mesiaca a kolesá trangáča sa nestihli ani poriadne roztočiť a už znova zastavili. Mojim cieľom dnes bola Hutka, dedinka ležiaca len pár kilometrov od všetkým známej Varadky, na hlavnej

cesty medzi Svidníkom a Bardejovom. Podobne ako obec mi bol známy aj dvor, na ktorom som sa ocitla. Patrí miestnemu duchovnému, otcovi Danielovi Omaskovi. Ten ma už čakal spolu s matuškou a svojimi tromi malými dievčatkami. Napriek tomu, že ma za posledné 4 roky ich pôsobenia v cirkevných obciach Hutka, Dubová a Šarišské Čierne čakali už mnohokrát, tentoraz to bolo v niečom iné. Až keď som si sadala na gauč v tak známej obývačke, uvedomila som si, že niekedy najmenej poznáme práve tých ľudí, ktorých poznáme už roky.

O otcovi Danovi som vedela veľa. Vedela som, že pochádza z Ladomirovej, že má 3 súrodencov a že jeho dvaja starší bratia si podobne ako on vybrali službu Bohu. Vedela som, že na kňaza bol vysvätený v jeho rodnej Ladomirovej, že jeho manželka v Hutke trávi nielen svoju dospelosť ako matuška, ale trávila tu i svoje prázdniny u prarodičov, ktorí pochádzali práve odtiaľ. Poznala som ešte mnoho čriepkov z ich každodenného života na fare, no zrazu som si uvedomila, že neviem, čo mu predchádzalo. Nevedela som, čo ich viedlo k ich rozhodnutiu slúžiť Bohu i ľuďom. A práve o tom mi otec Omaska začal rozprávať. „Myslím, že veľmi veľkú úlohu v mojom živote a hlavne v období dospievania zohrala mládež. Do tej ma pritiahli moji starší bratia, jeden je teraz tiež kňazom a druhý zasa mníchom v gréckom monastieri sv. Jána Ruského. Práve preto bol tento monastier aj pre mňa veľmi dôležitým faktorom pri mojom rozhodovaní. Celý monastier, jeho atmosféra i smerovanie a v neposlednom rade aj jeho igumen, starac Timotej, ma v živote veľmi ovplyvnili,“ rozprával otec a v oči-

ach mu žiarili iskričky. „Až do poslednej chvíle som nevedel, či sa ožením a stanem sa kňazom alebo budem mníchom. Pôvodne som mal vyplnenú prihlášku na študijný odbor sociálna práca, nakoniec mi však v mojom rozhodnutí prihlásiť sa na teológiu pomohla matuška Kuzanová. Jej presvedčanie a, samozrejme, aj Božia vôľa zariadili, že som tu, kde som, že môžem slúžiť Bohu a našim ľuďom presne tak, ako som si to želal.“ Pozerajúc sa na otca Daniela sediaceho v kresle oproti mne som si nevedela ani predstaviť, že by tam nesedel. Jednou z najťažších úloh duchovného je stať sa jedným zo svojich veriacich. A ja, aj napriek tomu, že nie som z Hutky, môžem s čistým svedomím povedať, že bardejovský arcidekanát a naše susedstvo si už bez otca Daniela nevieme ani predstaviť.

Práve doňho ho začlenila obec Šarišské Čierne, v ktorej slúži od smrti nebohého otca Andreja Glogovského. Samotné pričlenenie ďalšej cirkevnej obce by nebolo až také zvláštne a nezvyčajné. Zaujímavejší je však fakt, že vo všetkých troch cirkevných obciach má rovnaký chrámový sviatok.

KŇAZ VYRÁSTÁ PRI PRESTOLE...

„Ľudia tu neboli zvyknutí na také zloženie. Pre veriacich v Hutke bolo šokom to, že sa začalo slúžiť častejšie, pre tých v Šarišskom Čiernom zase to, že sa slúži menej, ako keď to bola samostatná cirkevná obec. V Dubovej sa zasa tesne pred mojím príchodom veriaci vrátili k juliánskeму kalendáru. Všade je niečo zaujímavé, stále je to práca s ľuďmi, vyžaduje cit, trpezlivosť. Raz mi ktosi povedal, že duchovný rastie pri prestole a my-

slím, že to tak naozaj je. Ja som s bratmi v cirkvi vyrástol, obsluhovali sme odmalička, rástli sme tam. Nie vždy sa mi to páčilo, človek sa mení, dospieva,“ začal s úsmevom na perách spomínať mladý duchovný.

POD LAMPOU BÝVA NAJVÄČŠIA TMA

„Ani ja som sa tomu nevyhol. Puberta spravila svoje a aj ja som mal obdobia, kedy sa mi cesta k Bohu páčila menej ako tá mimo Neho. Som preto veľmi rád, že pre mňa boli tieto veci istým spôsobom bežné, patrili do môjho života vždy. Možno aj preto som dokázal vytrvať a neodísť z tej úzkej a mnohokrát aj klukatej cestičky, ktorá ma doviedla na seminár a ku kňazskej službe.“ Počas jeho rozprávania som sa musela pousmiať. Človek, ktorý mi je prakticky celý život blízky, ktorého poznám od malička, ktorý slúži len pár kilometrov od mojej rodnej obce, ma svojím prístupom, príbehom a rozprávaním, svojím nadšením, ktoré bolo sprevádzané jemným úsmevom, dokázal prekvapiť, namotivovať. Rozprával viac ako je možné uverejniť do jedného článku, spomínal s nadšením, ktoré sa nedá opísať a vliad do mňa viac motivácie, ako som očakávala.

Lúčiac sa s otcom Danom, sadala som si do auta s myšlienkami a pláňmi, ktoré sa s ľuďmi ako je on a s Božou pomocou snád' raz stanú realitou. Takto som sa znova presvedčila, že aj keď často hľadáme veľkých starcov, hľadáme vzdialené miesta, neveriteľné príbehy, prehľadáme tak poklady, ktoré máme rovno „pod nosom“. Pod lampou je najväčšia tma, však?

BOH JE NÁM NABLÍZKU

V našom živote prežívame rôzne obdobia, v ktorých sa cítime radostne, smutne, ustarostene alebo aj nešťastne. No pritom všetkom by sme mali vedieť, že bez Božej vôle sa s nami nič nemôže stať. My vieme, že Boh je blízko nás, a keď pocítíme, že Boh je s nami, hneď je nám lepšie, radostnejšie a so všetkým sme spokojní. Boh žije v nás, v našej duši, v našom srdci a keď Boh žije v nás, všetko, čo nás doposiaľ trápi a mučilo, odchádza preč, lebo Boh nás naplňuje veľkou radosťou a blahodateľou. Preto nás už nič nemôže zarmútiť. Avšak tento blažený stav, ktorý prežíva naša duša, do ktorej vošiel Boh, neostáva navždy, pretože by sme spyšneli a namýšľali si o sebe, že sme niečo veľké. Boh sa teda od nás iba vzdaluje, ale neopúšťa nás, ako si mnohí myslia. *Boh nás nikdy neopúšťa, to skôr človek opúšťa Boha*, ako hovorí svätý Paisij Svätohorský. Mnohí z nás si často myslia, že Božia blahodať navštevuje každého človeka, ktorý je v chráme, modlí sa a prijíma sväté Tajiny, no nie je to celkom tak. Aby bol človek hodný prijať Božiu blahodať, musí sa stať pokorným. Veď je napísané: *„Boh sa pyšným protiví, ale pokorným dáva blahodať.“* (Jk 4, 6)

Ale ako sa stať pokorným?! Táto otázka trápi mnohých z nás. Odpoveď je však jednoduchá: *„Odvráť sa od zla a konaj dobro, hľadaj pokoj a usiluj sa oň.“* (Ž 34,15) Čo znamená odvrátiť sa od zla a konať dobro?! Pod slovom *zlo* chápeme niečo, čo človeku ubližuje, teda ak konáme zlo, čiže hrešíme, tak si ubližujeme. A nielen sebe, ale i svojim blízkym, tým, ktorí žijú vďaka nás. Naša duša začína prežívať mučenie, pretože stratila pokoj, ktorý jej môže dať len Boh svojím pôsobením v nej. Pre človeka duchovného je to veľmi bolestivý stav, no hlavné je nezúfať, lebo zúfalstvom nás diabol ešte väčšmi utvrdzuje v tom, že Boh na nás zabudol, už nás nechce, nepotrebuje. Nie! Diaboli nikdy nesmieme veriť, lebo je otcom lži. Chce zahubiť každú dušu, ktorá sa mu podriadi. V takomto stave, kedy nemáme duchovnú silu a ovláda nás prázdnota a mrzutosť, nie je dobré byť sám, pretože v samote nás ešte viac trápia rôzni démoni, ktorí nás chcú priviesť do veľkého zúfalstva. Preto bude najlepšie, keď pôjdeme za svojimi priateľmi, pohovoráme sa o niečom, zájdem do prírody alebo si

nájdeme nejakú manuálnu prácu, ktorá by nás hneď priviedla na iné myšlienky. Predstavme si tak prirodzene, že by vo svete vôbec nebolo slnko a všade okolo nás by bola len samá tma. Ako by sme sa cítili? Určite neprijemne a veľmi zle. A rovnako sa cíti naša duša, v ktorej nieto svetla, ktorým je Christos. Tak, ako slnko vydáva svoje lúče na zem a všetko je viditeľné a krásne, tak aj Boh vydáva zo seba svetlo blahodate na človeka, na ktorom sú viditeľné Božie energie, o ktorých nám hovorí prorok Izaiáš (11, 2) a to: „...o duchu múdrosti, rozumu, rady, sily, poznania, zbožnosti a Božej bážne.“

Svätý Gregor Palama nám hovorí nasledujúce: „*Naše tváre môžeme vidieť nie na každej veci, ale iba na veciach hladkých a priezračných. Rovnako aj energia Ducha nepôsobí vo všetkých dušiach, ale iba v tých, ktoré nie sú „krivé a hrboľaté“. Svätý Duch pôsobí na každého človeka.*

Avšak svoju silu dáva iba čistým, ktorí sa zbavili vášní (alebo tým, ktorí pracujú na svojom sebazdokonaľovaní) a nie tým, ktorých duša je znečistená hriechom (a vôbec ich to netrápi).“ Je iba na nás, či budeme na sebe pracovať a približovať sa k Bohu alebo ostaneme nečinní, žijúc v nečistote a hriechu. Vieme, že tam, kde sa človek snaží približovať k svätosti, tam je boj s pokušeniami intenzívnejší. A čo je potom s človekom, ktorý vôbec nebojuje a žije, takpovediac, „na voľno“? Takýto človek sa stáva rýchlo ovládnuteľný zlým duchom, pretože v ňom nežije Boh. Nemá žiadny obranný systém, pomocou ktorého by odolal pokušeniam. Preto hocikajáký vírus (hriech) sa vie jednoducho dostať do duše človeka a poškodiť jej. No nič nie je stratené, stále je a bude existovať spôsob, ako sa zbaviť hriechu, zanechať svoj predošlý hriechy život a začať nový v Christovi. Ním je svätá Tajina pokánia, spovede a svätá Eucharistia. Nech nás neodradia zlé myšlienky diabla, ktorý nám nahovára, že to, čo chceme urobiť dobré pre svoju dušu nemá zmysel, lebo všetko má zmysel, ak je v tom ovocie Ducha, ktorým je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrota, vernosť. (Gal 5, 22)

Všetko mimo tohto ovocia je ľudská pýcha, ktorá nás zbavuje lásky, radosti, pokoja, zhovievavosti, láskavosti, dobroty a vernosti. Nech nám milostivý Boh pomáha rozlišovať dobré od zlého, aby sme takým spôsobom nadobúdali duchovnú skúsenosť a múdrosť, ktorá nám pomôže bojovať so zlými nepriateľmi.

„OTČE NÁŠ“ SPOLOČNE S DEŤMI

Naše deti, vyrastajúc v Cirkvi, často poznajú slová modlitieb naspamäť. Tie, ktoré si rýchlo zapamätávajú, vedia napríklad aj celé večerné modlitby bez modlitebníka a bez problémov recitujú zložité kvetnaté frázy, často však bez porozumenia. No až schopnosť preložiť dané slová do rodného jazyka znamená, že človek chápe ich zmysel a význam.

Práve Hospodinova modlitba, ktorú každý kresťan na planéte zvyčajne pozná naspamäť môže ukázať, nakoľko je vzdialené jej odrecitovanie od ozajstnej modlitby a od chápania jej významu. Text modlitby Otče náš je veľmi známy. Naše deti (a niekedy aj my sami) od detstva poznajú jej slová, majú ich v hlave zliate do jedného celku, do súboru slov, ktoré vravia často automaticky.

Našou prvou úlohou bude jednoducho uvidieť na vlastné oči tento rodný, známy text. Ukázať deťom, že tieto bežné slová majú svoj význam. Každú frázu modlitby si vypíšeme na osobitný list papiera. Vypisujeme úhľadne, po cirkevnoslovansky, no možno, samozrejme, písať latinkou alebo po slovensky. Získame 14 listov s týmito frázami:

1. Otče náš,
2. íže jesí na nebesích!
3. Da svjatítsja ímja Tvojé,
4. da príjídet cárstvije Tvojé,
5. da búdet vól'a Tvojá, jáko na nebesí i na zemlí.
6. Chlíb náš nasúščnýj dážd' nám dnés,
7. i ostávi nám dólhi náša,
8. jákože i mý ostavljáem dolžnikóm nášym:
9. i ne vvedí nás vo iskušénije,
10. no izbávi nás ot lukávaho.
11. Jáko Tvojé jést' Cárstvo
12. i síla
13. i sláva
14. Otcá i Sýna i Svjatáho Dúcha. Amíň.

Keď sa text zliaty dovedna rozdelí na takéto osobitné prosby, je šanca, že dieťa im venuje svoju pozornosť, uvidí ich, precíti tieto slová.

SLOVÁ, KTORÉ NIEČO ZNAMENAJÚ

Pre staršie deti, ktorým sa zdá, že dávno všetko vedia, bude dobré, keď spoznajú tieto slová v inom jazyku. Takto sa známe slovo rozbaľuje, otvára, odkrýva svoj význam. Skúsime v tomto prípade grécky jazyk – v podstate originál.

Nie je to nič ťažké: Otče náš – Πάτερ ἡμῶν [páter imón]. „Páter“ deti z počutia poznajú, odtiaľ je aj slovo „paterik“. Trošku inak, z inej strany, a obyčajná nerozoberateľná fráza začína žiť.

Na nebesích - ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς [o en tis uranis]. „Uran“, po grécky nebo, je

tiež slovo známe z mytológie a astronómie. Zdá sa to ako niečo úplne iné, no hlavné je, aby dieťa videlo známe korene slov. Takto sa osvieži chápanie týchto bežných fráz.

Keď deti bavia cudzie jazyky, tento spôsob skúmania dávneho, záhadného gréckeho jazyka môže byť pre nich neuveriteľne zaujímavý. Takto môžu pochopiť význam slov a tiež ich nepoznanú hĺbku.

Na rozdiel od gréckeho, opačným, súčasným, aktuálnym je anglický jazyk. Učia ho vo všetkých školách, teda je deťom blízky. „Give us this day our daily bread“ – toto je lexika 3. - 4. ročníka.

Modlitbu a všetko ostatné, čo tvorí pravoslávnu kultúru, vníma „cirkevné“ dieťa ako niečo svoje, niečo domáce, a tak je to dobré. No v určitom veku dospievania sa všetko domáce stáva nezaujímavé, uplynulé. Takto pomocou prekladu do angličtiny sa „domáce“ vytrháva za hranice domova, presahuje hranice kultúr a kontinentov, vyníma sa ako niečo nové, no pritom ostáva rodným, zakoreneným v rodnom dome, detstve.

Týmto spôsobom sme vytvorili 14 plagátov s jednotlivými frázami Hospodinej modlitby v troch jazykoch. Menšie deti týmto spôsobom síce nič nepochopili, no deti zo základnej školy určite poznajú slovenský a anglický jazyk. Staršie porozumejú všetkému okrem gréčtiny, no tá pre nich bude inšpiráciou na skúmanie. Spôsob je teda vhodný pre viaceré ročníky.

ILUSTRÁCIE PRE KAŽDÚ FRÁZU

Aby si deti viac osvojili slová modlitby a výsledok bol teda krajší a zaujímavejší, navrhujeme deťom, aby si plagátky ilustrovali. Deti si samostatne vyberú, ktoré frázy si chcú nakresliť a čo k nim dokreslia.

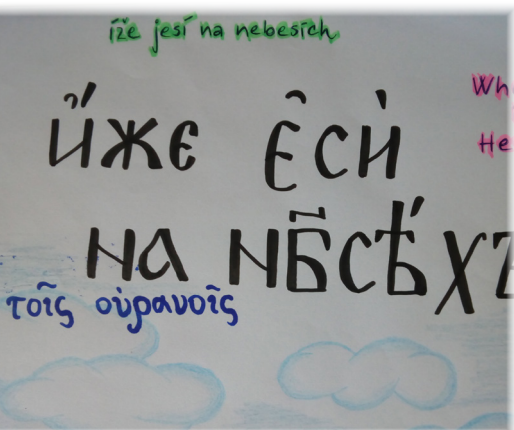
Je nad čím rozmyšľať. „Chlieb náš nasúščnýj dážd' nám dnés“ – to je jasné, poväčšine nakreslia chlieb. Pri slovách „Otče náš“ sa objavilo napríklad podobenstvo o márnotratom synovi. No ako zobrazit' slová „da búdet vól'a Tvojá“? Kým človek o tom rozmyšľa, zamyslí sa zároveň aj nad významom slov. Zamýšľa sa nad zmyslom modlitby, má na rozume slová Svätého Písma, slová Hospodina. Takto sme sa aspoň trochu posunuli, pomohli dieťaťu zamysliet sa nad obsahom hlavnej modlitby v živote.

Každá veta modlitby nám dáva dôvod silno a vážne sa zamysliet. Nie je ani tak dôležité, čo dieťa nakreslí. Kreslením znázorňujeme slová, ktoré sa tým akoby utvrdzujú, upevňujú, stále nanovo nás nútia vnímať ich význam. Hoci len máličko.

Ak vás tento nápad zaujal, viac obrázkov nájdete na odkaze pod textom. Na internete si viete dohľadať aj text modlitby v cirkevnoslovančine, angličtine a gréčtine.

Zdroj: <https://pravoslavie.ru/116024.html>

Jaroslava Žáková

SOM DOSPELÝ (pokračovanie)

Keď už sme pri tom, povedal by som, že Cirkev vôbec nič nezakazuje a nemôže zakázať. Cirkev iba upozorňuje. Existujú predsa elementárne zákony fungovania sveta, ktoré sa neoplatí nedodržiavať. Nepožívame jed, lebo sa otrávime; neskáčeme z okna, pretože by sme sa zabili. Rovnako aj Cirkev upozorňuje: nefajči, pretože nebudeš vedieť prestať; nepi, lebo budeš závislý; nesmilni, pretože nebudeš vedieť potom úprimne ľúbiť a vytvoriť skutočnú rodinu; nekradni, lebo stratíš láskavosť a milosrdenstvo; cti otca a matku, inak ťa nebudú ľúbiť tvoje vlastné deti, a mnohé ďalšie duchovné zákony.

Skutočná sloboda spočíva v oslobodení sa od vášní. Práve vášne oberajú človeka o vnútornú slobodu. Vášne berú u človeka to, čo nemôže uňho odňať ani Boh. Muž by aj chcel ľúbiť svoju ženu, nebyť podráždený, nehnevať sa na ňu, ale vášeň ho má v moci. Veľmi by sa chcel počas hádky zastaviť, ale nemôže, naopak sa v ňom oheň nevráživosti rozhára ešte viac. Nieкто iný by zasa veľmi chcel schudnúť, neprejedat' sa, jesť menej sladkostí a maškrt, ale vášeň nestriedmosti mu to nedovolí a po každom stolovaní opäť a opäť priberá kilogramy navyše.

Aby človek túto vnútornú slobodu nestratil, je potrebné neustále úsilie. V Cirkvi máme pomerne dosť pôstov. Pôstnych dní, kedy nie je povolené konzumovať určité potraviny, je v priemere 180 – 200, t. j. polovica všetkých kalendárnych dní. Mohlo by sa zdať, že pre moderného neveriaceho človeka je to strašné – postiť sa polovicu roka. Ale pre dušu človeka je to nesmierne prospešné. Takýto človek nie je závislý na jedle. Takýto človek sa dokáže kedykoľvek a bez námahy niečoho zrieknuť, niečo si odoprieť. Učí sa s ľahkosťou vzdávať sa čohokoľvek. Pretože tak, ako vojak, ktorý si zvykol na pohodlie v čase mieru, bude nespoľahlivý počas vojny, rovnako aj človek, ktorý si zvykol na komfort, veľmi rýchlo stráca duševnú rovnováhu pri rozličných pokušeniach.

Treba tiež povedať, že vďaka pôstu môže človek nielen premôcť svoju túžbu, napríklad zjesť salámu, ale môže dokonca aj riadiť svoje pocity a nechcieť vôbec. Alkoholik nemôže nechcieť piť. On svoje pocity neovláda. Je otrokom svojich túžob. Pôst naopak pomáha ovládať svoje túžby.

Napríklad, pôst v sebe zahŕňa nielen striedmosť v jedle, ale aj zdržanlivosť v manželskom styku v predvečer pôstneho dňa. Pre väčšinu ľudí znie šialene, prečo by sa do toho mala Cirkev „starat'“. Veriaci ľudia sa však vďaka pôstu vo svojom rodinnom živote učia ovládať svoje pocity. Takýmto spôsobom získavajú skutočnú slobodu.

Zdroj: <https://azbyka.ru/odin-raz-na-vsuyu-zhizn#n3>.

Foto: pngwing.com

Jana Kapraľová

NAVŠTEVUJEME DUCHOVNÉ PAMIATKY I.

Letné prázdniny sa prednedávnom skončili. Mnohí z nás toto obdobie využívajú na cestovanie a dovolenkovanie. Prečo však necestovať na také miesta, kde sa okrem oddychu a plávania v mori môžeme aj duchovne posilniť, navštíviť nejakú svätyňu alebo si uctiť ostatky svätých? V tomto a budúcom čísle vám predstavím práve niekoľko takýchto miest.

CYPRUS A CHRÁM SV. LAZÁRA

Cyprus je jedným z najznámejších ostrovov v Stredozemnom mori. Vďaka svojej geografickej polohe, teplej klíme, krásnym plážam, či vynikajúcemu jedlu si zaslúžil obľúbenosť turistov z celého sveta. Pre nás je však zaujímavý hlavne z toho hľadiska, že okrem vyššie spomenutého, Cyprus je miestom, kde prevláda pravoslávna viera. Nachádza sa tam množstvo monastierov a svätýň, taktiež je spojený so životom veľkého množstva svätých, nezabúdajúc na to, že ho navštívila nielen samotná Bohorodička, ale napríklad aj

svätý Lazár.

Ako je pravdepodobne mnohým z vás známe, Lazár, brat Marty a Márie, bol priateľom Isusa Christa. Bol Christom vzkriesený na štvrtý deň po svojej smrti. Christos vykonal takýto obrovský zázrak pre svojho priateľa, ale namiesto toho, aby sa z toho všetci tešili, niektorým bol tento čin dôvodom na prenasledovanie. Lazár teda odišiel z Judska na Cyprus, kde ho svätí apoštoli Pavol a Barnabáš vysvätili na prvého biskupa Kitského, teda dnešnej Larnaky. V Larnake žil sv. Lazár ďalších 30 rokov a tu aj zomrel. Jeho hrob sa nachádza práve na prízemí chrámu sv. Lazára. Tento chrám bol postavený v 10. storočí na ruinách dvoch predošlých chrámov. Hrob sv. Lazára bol však zachovaný. V blízkosti chrámu sa taktiež nachádza Byzantské múzeum, v ktorom môžete vidieť veľa zaujímavého. Ešte sa vráťme k samotnému mestu Larnaka. Je to veľmi pekné prímorské mesto, ktoré je tretie najväčšie na ostrove a teší sa obľube turistov.

KORFU A HROB SV. SPIRIDONA

Korfu je ďalšou obľúbenou turistickou destináciou. V porovnaní s Cyprom je jeho výhodou to, že sa nachádza oveľa bližšie k Slovensku, pretože leží na severozápade Grécka. Nachádza sa pri Albánsku, na rozhraní Iónskeho a Jadranského mora. Patrónom Korfu je sv. Spiridon, ktorého pamiatku si pripomíname v decembri. Na ostrove je taký známy, že takmer v každej rodine je po ňom niekto pomenovaný v mužskej forme Spyridon (Spyros) alebo ženskej Spyridoula (Loula). Život sv. Spiridona je mnohým z vás možno známy, avšak zhrniem ho len v krátkosti pre pripomenutie. Sv. Spiridon sa narodil na Cypre, bol pastierom, vynikal láskou k Bohu a blížkym. V mladosti ovdovel, vstúpil do monastiera a po čase sa stal biskupom. Zúčastnil sa 1. ekumenického snemu v Nicei. Z tejto udalosti je známy príbeh o tom, ako svätý dokázal jednotu Sv. Trojice vďaka jednoduchému príkladu s obyčajnou tehloú.

Ostatky sv. Spiridona sa na Korfu dostali v 15. storočí, kedy ich tu z Konštantínopola priniesol istý mních menom *Kaloheraítis*, aby ich zachránil pred Turkami, ktorí vtedy obsadili mesto. Ostatky sa odvtedy nachádzajú v chráme sv. Spiridona až do dnešných čias. Je s nimi spojených množstvo zázrakov. A nielen s nimi, ale aj so samotným svätým.

Napríklad v roku 1600, kedy obyvatel'ov Korfu trápil mor, sa svätý Spiridon zjavil veriacim a vďaka jeho modlitbám boli ochránení od tejto hroznej choroby. Ďalší známy zázrak, ktorý si obyvatelia Korfu každoročne pripomínajú, je ten z roku 1716, kedy ostrov napadli Turci. Ostrov vo veľkom plienili, avšak veriaci obyvatelia ostrova sa vrúcne modlili a prosili sv. Spiridona o pomoc. Vtom sa

strhla obrovská búrka, začala ničiť lode Turkov. Mnohí moslimovia neskôr tvrdili, že videli svätého mnícha (sv. Spiridona), ktorý ich naháňal a vyháňal preč. Takto sa im vďaka sv. Spiridonovi podarilo ostrov opäť zachrániť. Túto udalosť si obyvatelia Korfu každoročne pripomínajú dňa 11. augusta.

Nezabudnuteľným je aj zázrak, kedy sv. Spiridon zachránil obyvatel'ov Korfu pred hladom. V tom čase sa strhla búrka a tri talianske lode naplnené až po okraj pšenickou, ktoré mali nasmerované niekam úplne inam, museli pristáť na Korfu, a tak bol národ opäť zachránený. Posádka lode opäť potvrdila, že to bol zázrak spojený so sv. Spiridonom. Na lodi totiž videli mnícha, ktorý ich súril na cestu práve na Korfu.

Jedného dňa bolo do chrámu sv. Spiridona privedené malé dievčatko, ktoré nemohlo chodiť. Jej rodičia dúfali v zázrak, avšak ten sa stal ešte skôr, ako ktokoľvek čakal. Dievčatko začalo chodiť hneď, ako vošlo do chrámu. Keď sa jej rodičia spýtali, čo sa stalo, povedala, že za ňou prišiel mních, ktorý jej jednoducho povedal, aby začala chodiť. Obyvatelia ostrova veria, že sv. Spiridon je medzi nimi naďalej ako živý, počúva ich problémy, modlí sa a stará sa o nich. Toto je dôvod, prečo mnohí z nich neváhajú a stále si odtrhnú kúsok z jeho zamatových papúč, v ktorých leží v hrobe. V chráme tieto papuče svätému pravidelne prezúvajú, zvyšky trhajú a rozdáujú veriacemu ľudu na ochranu.

Zdroje: Saint Spyridon, patron saint of Corfu: his life and miracles | Welcome to Effrosyni Writes, st lazarus church larnaca - Bing images

Tatiana Vasiliou

PROLOŽNÍ LEGENDA O SV. LUDMILE

V den 16. září svatě Ludmily mučednice, babičky sv. Václava.

Blahoslavená Ludmila byla ze země srbské, knížete srbského dcera. Provdána byla za českého knížete jménem Bořivoj. Tehdy ještě ne všichni byli pokřtěni. Když však byli pospolu, osvítily se jim oči srdce, i byli pokřtěni ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého, a vystavěli chrámy a shromáždili kněze.

Měli spolu tři syny a dceru. Bořivoj však v šestatřiceti letech odešel z tohoto života.

Tu blahoslavená Ludmila všechnu svou péči věnovala Bohu a všechno své jmění rozdala na almužny chudým. Syn pak její Vratislav převzal otcovský trůn a vládl třiatřicet let, načež zesnul v Pánu. Vládu po něm přejal vnuk Ludmilin Václav.

Tehdy matka Václavova zle zanevřela na svou tchyni a všelijak se ji snažila zahubit. Ludmila o tom věděla, a proto odešla na jiný hrad, zvaný Tetín. Snacha její se však domluvila s dvěma bojary a poslala je na Tetín, aby zavraždili její tchyni Ludmilu. Když tam ti vrahové přišli, seskupili kol sebe množství zlosynů sobě podobných, a když nastal večer, se zbraněmi obstoupili dvůr, rozbili dveře a vešli do domu. Pak chopili Ludmilu, vhodili jí provaz na hrdlo a zardousili ji.

A tak skončila svůj život v den sobotní, v první hodinu noční. Dožila se jednašedesáti let, a ježto si ji Bůh oblíbil, přijala korunu mučednickou. Bůh zajisté ukázal od ní divy a zázraky na místě, kde byla pohřbena. Nebylo to v kostele, ale pode zdi hradní, a tam se noc co noc zjevovaly hořící svíce. I nějaký slepec prozířel, když se dotkl prsti tam, kde Ludmila ležela. A od té doby děly se tam mnohé zázraků.

Když o nich uslyšel vnuk její Václav, pospíšil si a přenesl svou babičku do slavného města Prahy a uložil její ostatky v kostele svatého Jiří, kde se i nyní dějí mnohé divy a zázraky.

Překlad Josef Vašica (1969)

FUIT IN PROVINCIA BOHEMORUM

Stalo se v provincii Čechů (Utrpení mučednice Ludmily)

1. *Byl v zemi české jeden kníže, jménem Bořivoj, žijící tehdy ještě v obyčejích pohanských, a vzal si za manželku z jiné země dceru knížete Slavibora, jménem Ludmilu. Ta, když byla ještě mladička, obětovala modlám a často velmi zaníceně se oddávala jejich uctívání. Když tak oba žili pospolu, z Božího pokynu a přání byvše přivedeni k lítosti přijali očistu svatého křtu a s nimi tak učinil zároveň i jejich poddaný lid.*

2. *Narodil se jim pak tři synové a tři dcery, a od toho dne, kdy přijali milost křtu, všecko jejich království vzrůstalo víc a více. Kníže Bořivoj potom, naplniv šestatřicet let svého života, odebral se z tohoto světa. Po něm ve vládě nastoupil jeho prvorozený syn jménem Spytihněv. Shromáždíje kněží a kleriky, žil s odevzdaností ve víře Kristově. A naplniv čtyřicet let svého života, rozloučil se s tímto světem. Po*

jeho skonu ujal se kormidla vlády bratr jeho Vratislav.

3. Jejich matka, vznešená paní Ludmila po svém obrácení od pohanských bludů každodenními slzami hořce lkala, že dříve modly uctívala. Sama to však v lepší stránku obrátila; stala se totiž matkou chudých, nohou chromých, okem slepých (Job 29, 15), vládnou utěšovatelkou sirotků a vdov. Když však řečený kníže Vratislav, dovršiv třiatřicet let svého života, opustil skličující pouta tohoto světa a syn jeho Václav, tou dobou ještě chlapec, ujal se vlády a říše otce svého, matka chlapcova, jménem Drahomiř, setrvala ve sta-vu vdovském.

4. Tehdy nepřítel lidského pokolení, ďábel, záviděl, že zbožná služebnice Boží Ludmila vynikala tolika přednostmi. I konala knížecí matka poradu se svými nepspravedlivými rádci a jala se míti v nenávisti svou tchýni Ludmilu. Říkala totiž: „Proč ona má být takřka mou paní? Zahubím ji, zdědím všechno, co má, a budu vládnout svobodně“. Byl totiž její syn Václav posud mladíček. Jakmile ctná a oddaná služebnice Boží Ludmila seznala takovýto úmysl, řekla své snaše: „Netoužím vládnout a nepřeji si mít ani sebemenší částku tvé moci. Naopak žádám, abys mi povolila nerušeně sloužiti Bohu až do skonání mých dnů“.

5. S těmito slovy opustila Ludmila hrad Prahu a přišla na jeden hrádek, který se zve Tetín. Tam pak řečená služebnice Boží, předem tušíc budoucí umučení, pevně se utvrdila ve znalostech věcí posvátných a se vzrůstající horlivostí prokazovala dobrodiní chudým, aniž mohla zcela naplnit svou touhu. Po jejím odchodu matka mladíckého knížete, poradivši se se zločinnými rádci, vyslala muže, aby ji zahubili. Ti si přibrali veliké vojsko a táhli na hrádek Tetín.

6. Tehdy připomenutá služebnice Boží v předtuše věcí budoucích povolala si jednoho zbožného kněze, jmé-nem Pavla, a vybídla ho, aby sloužil mši svatou. Po ní se upřímně vyzpovídala před tvář Nejvyššího Soudce a posílila se přijetím těla a krve Páně. A vědoma si jsouc své smrti, počala se odívati zbraněmi víry a vytrvávala na modlitbách, aby duši svou, ozdobenou dobrými skutky, poručila Bohu.

7. Když se pak zšeřilo, řečení ukrutníci zamířivše k jejímu obydlí rozrazí bránu a vběhnou ke dveřím domu, v němž byla služebnice Boží, vylomí veřeje a vejdou dovnitř. I řekla jim: „Bratři, proč jste přišli s takovou zuřivostí? Cožpak jsem vás neživila jako syny? Své zlato, stříbro a drahocenná roucha dala jsem vám; a dopustila-li jsem se nějaké viny na vás, povězte mi!“ Oni však nedbajíce mírumilovných slov stáhli ji z lože a vrhli ji na dlažbu. Tu s pláčem jim řekla: „Zadržte, bratři, maličko, aspoň než dokončím svou modlitbu!“ A s rukama sepjatýma modlila se k Pánu. Domodlivši se řekla jim: „Zapřisahám vás, bratři, setněte mne!“ To totiž říkala, aby si prolitím krve zasloužila přijetí koruny mučednické. Oni však nesvolili, nýbrž vložili provaz na hrdlo její a zardousili ji. Tak ona, naplnivši ve veliké víře a oddanosti jedenašedesát let svého života, odebrala se k Pánu. Byla tak umučena oddaná služebnice Kristova Ludmila v sobotu patnáctého dne měsíce září v časných hodinách nočních.

Překlad Bohumil Ryba (1969)

OVEČKA 9

DVAJA SYNOVIA

DVAJA SYNOVIA

Isus povedal toto podobenstvo:

Istý človek mal dvoch synov.

I prišiel k prvému a povedal: „Diet'a, chod' a pracuj dnes v mojej vinici.“

On však odpovedal: „Nechce sa mi.“ Potom to oľutoval a šiel.

I pristúpil k druhému a povedal to isté. Ten však odpovedal: „Idem, pane.“ Ale nešiel.

Ktorý z tých dvoch splnil
otcovu vôľu?

Hovorí Mu: „Prvý.“

VYSVETLENIE PODOBENSTVA

Evanjelium nám pripomína, že pred Bohom majú hodnotu skutky a nie iba prázdne slová. „Lebo ako je telo bez ducha mŕtve, tak je aj mŕtva viera bez skutkov“ (Jak 2,26).

Aj my sa často podobáme niektorému z týchto dvoch synov. Kol'kokrát sa nám nechce plniť vôľu našich rodičov. Preto si, milé deti, dávajme pozor na svoje slová. „Vaša reč nech je áno - áno, nie - nie“ (Mt 5,37). Lebo to sa páči Bohu.

Ak sa naučíme plniť vôľu svojich rodičov, naučíme sa aj plniť Božiu vôľu. Ved' Boh nám v 5. prikázaní hovorí: „Cti si svojho otca aj svoju matku, aby sa ti dobre vodilo a aby si dlho žil na zemi, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh.“

á â	a
Б б	b
В в	v
Г г	h
Д д	d
ê ê ε	e, je
Ж ж	ž
С с	z
З з	z
î î	i, ji (j)
í î	i, ji
К к	k
Л л	l
М м	m
Н н	n
Ó ô	o
П п	p
Р р	r
С с	s
Т т	t
Оу оу, ŷ	u
Ф ф	f
Х х	ch
ó ó	o, ó
ō ō	o, ó
ō ō	ot
Ц ц	c
Ч ч	č
Ш ш	š
Щ щ	šč
ъ	—
ы	ruské y, poľské y
ь	—
Ѣ ѣ	i
Ю ю	ju
Ѡ ѡ	ja
Ѣ ѣ	ja, a
Ѥ ѥ	ks
Ѧ ѧ	ps
Ѩ ѩ	f, t
Ѫ ѫ	i(y), v, j

Učíme sa čítať a rozumieť CIRKEVNOSLOVANSKÉMU JAZYKU (CYRILIKE)

- Prečítaj si citát z Biblie a nauč sa ho naspamäť.

Ἐπιγράμματα Πάλλα

Ποσλάνηε κε Φιλιππησίεμε

Γλαβά Ε

Ничтѡже по рвенію нлѣ тцеслѡвію, но
смиреномѣремъ дрѡгъ дрѡга чѣстію бѡлша себѣ
твѡрѡще.

*Nerobte nič z nevaživosti ani pre márnú slávu,
ale v pokore pokladajte jeden druhého za vyššieho.*

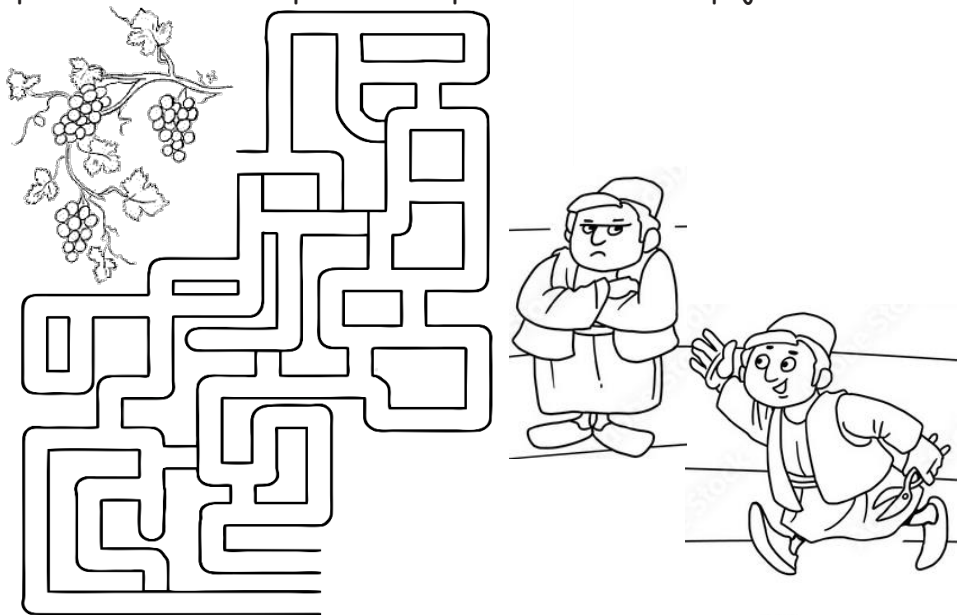
LIST FILIPANOM 2,3

Hospodine, dal si mi
tento život ako dar.
Ukáž mi, ako mám
žiť, aby môj život bol
darom pre Teba aj
pre ľudí v mojom
okolí.

Úlohy pre škôlkarov

- Ktorý z týchto synov išiel pracovať na vinicu a ktorý nie? Zisti to pomocou bludiska a priradiť im správnu cestičku. Spoj čiarou.

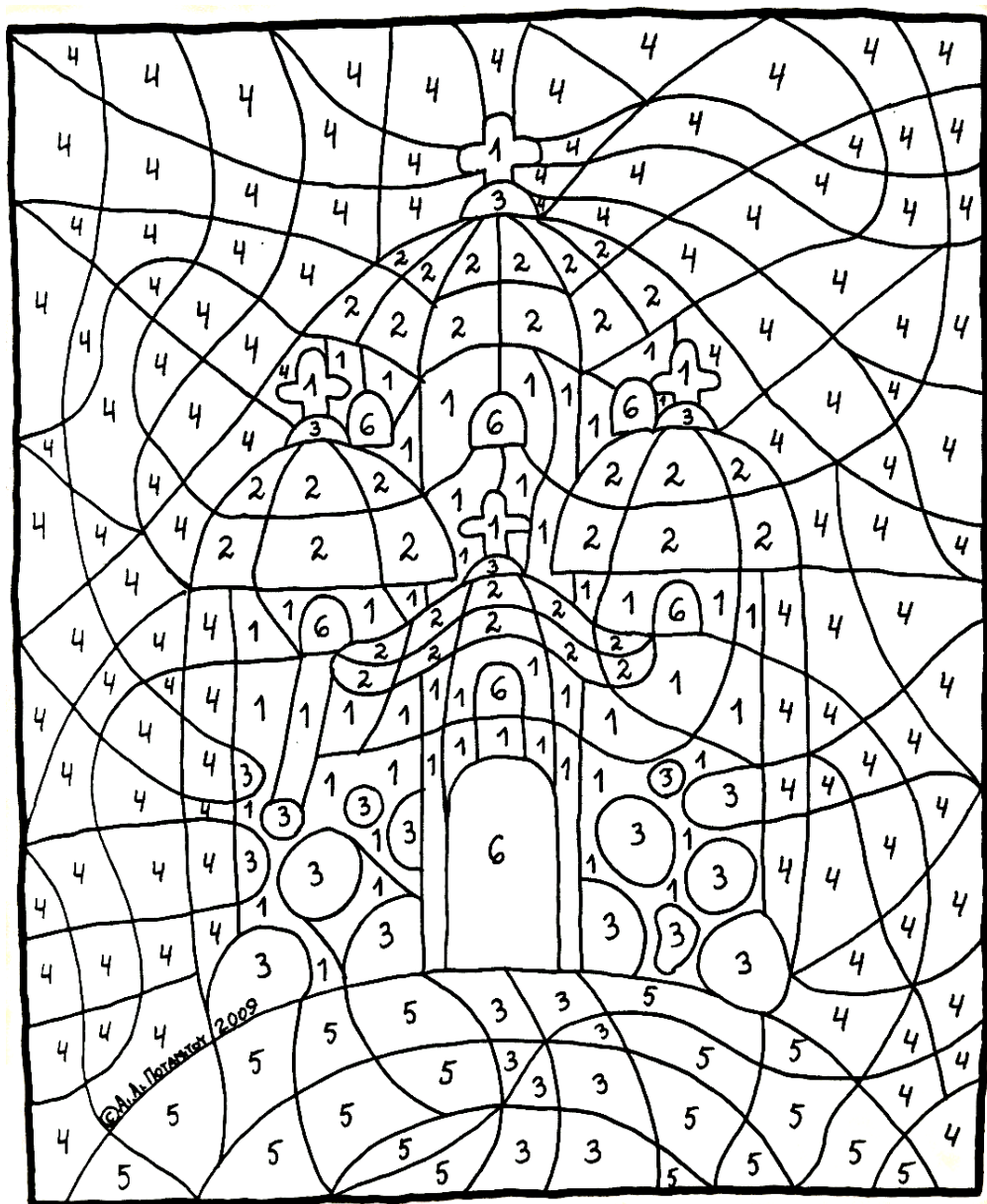

- Nájdi na obrázkoch pracovité deti a zakrúžkuj ich.

Byť poslušný znamená plniť Božiu vôľu a dodržiavať Jeho prikázania.
Napríklad ctiť si rodičov a počúvať ich alebo chodiť do chrámu.

- Vyfarbi tento chrám podľa pokynov.

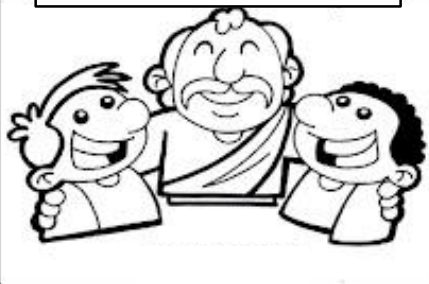
1-biela, 2-červená, 3-hnedá, 4-svetlomodrá, 5-zelená, 6-čierna

Úlohy pre školákov

- Doplň slová podobenstva do voľných okienok. Môžeš si pomôcť Bibliou (Mt 21,28-31).

Podobenstvo o poslušnom
a neposlušnom synovi

Jeden človek

Potom

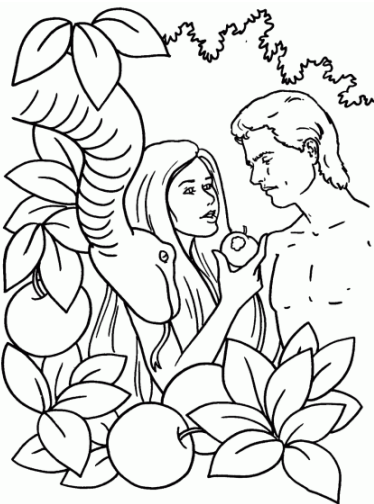
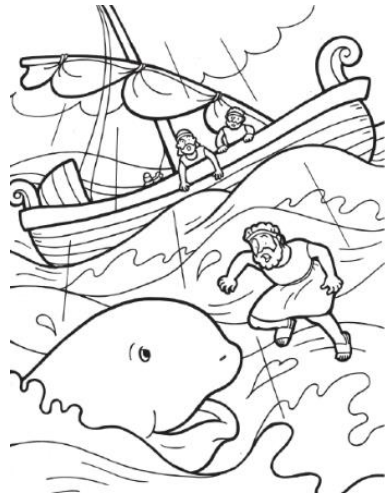
Ale

Poslušnosť je jedna z najkrajších ľudských vlastností.

Poslušnosť voči blízkym aj voči Bohu.

- Prezri si obrázky a zakrúžkuj červenou farbičkou udalosti z Biblie, kedy boli ľudia Bohu neposlušní. Vysvetli prečo, a aký bol dôsledok ich neposlušnosti.
- Modrou farbičkou zakrúžkuj udalosti, kedy boli ľudia Bohu poslušní. Vysvetli, ako sa zmenil ich život po splnení Božej vôle.

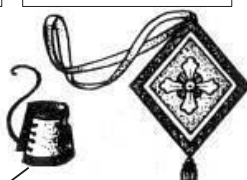
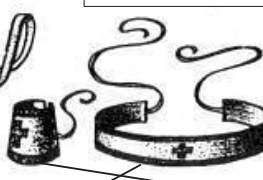
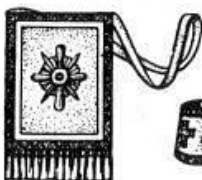

SÚŤAŽ

Úloha pre škôlkarov
Vyfarbi kňazské oblečenie

Úloha pre školákov
Doplň správne názvy.

Vypracovanie
pošli do 20.9.2021
na e-mail:
ovecka.istina@gmail.com
Napiš svoje meno, vek,
adresu a cirkevnú obec.

kamilavka
epitrachil
narukávniky
palica
felón
stichár (podriznik)
skufia
Kríž
zlatý Kríž
pás (pojas)
nábederník

Výhercovia súťaže za august:

Škôlkari: Marina (13) PCO SNV, Christína (10) PCO Zbudská Belá, Soňa (11) PCO PO

Školáci: Mária (3) Zbudská Belá, Anna (5) PCO Prešov, Gabriel (5) PCO Bajerovce

pripravila
diakonisa Natália

ROZHOVOR S PROT. DOC. THDR. ŠTEFANOM PRUŽINSKÝM, PHD., DEKANOM PRAVOSLÁVNEJ BOHOSLOVECKEJ FAKULTY PU V PREŠOVE, SPRÁVCOM PRAVOSLÁVNEJ CIRKEVNEJ OBCE V SPIŠSKEJ NOVEJ VSI A OTCOM 5 DETÍ.

1. Drahý otče, vyrastali ste v rodine kňaza, teológa, vysokoškolského učiteľa. Napokon ste sa tak stali nasledovateľom svojho otca Štefana. Ktoré momenty z Vášho detstva a mladosti sa Vám najväčšmi zapísali do srdca?

Čo sa týka duchovného života, najkrajšie detské spomienky mám na večerné modlitby s mojou mamou a bohoslužby, najmä večerne v katedrálnom chráme v Prešove, na ktorých sme sa celá rodina zúčastňovali každú sobotu a nedeľu. V období dospievania zohrali významnú rolu rozhovory na všelijaké témy s mojím otcom a neskôr aj účasť na akciách Bratstva pravoslávnej mládeže, do ktorého ma priviedla hlavne moja sestra, dnes matuška Elena Šaková. Nezabudnuteľné boli púte a vsenočné bdenia v Ľutine, kde bol vtedy okrem celonočných bohoslužieb aj pomerne bohatý program pre deti a mládež pri ohni. Hrali sa a spievali duchovné aj ľudové piesne, viedli sa duchovné rozhovory a čítali sa modlitby pred Prijímaním, pri ktorých sme sa všetci striedali. Stáli sme okolo ohňa a snažili sa čítať cirkevnoslovanské modlitby, čo, priznám sa, nebolo jednoduché. Okolo chrámu bolo niekoľko varníc umiestnených nad ohňom, z ktorých sme si mohli hocikedy nabrat' teplý čaj. Na niekoľkých miestach tam po celú noc spovedali kňazi, vďaka čomu bolo veľmi jednoduché dostať sa na spoveď. Bolo to niečo, čo ma po prvýkrát priviedlo k myšlienke ísť na spoveď nielen raz do roka pred Paschou, ako to vtedy, žiaľ, bolo zvykom, ale aj častejšie. Pekné spomienky mám aj na duchovné stretnutia v Soboši a inde, kde som si našiel viacerých pravoslávnych kamarátov a kamarátky. Nezabudnuteľné boli aj moje prvé detské tábory na starej fare v Medved'om, kde sme sa umývali v potoku a nocovali buď v stanoch na lúke pri fare alebo v jednej veľkej izbe priamo v nej. Hlavným vedúcim bol vtedy o. Vladimír Ignác. Veľkou zmenou a skúsenosťou bolo pre mňa štúdium na našej Pravoslávnej bohosloveckej fakulte a život na Pravoslávnom kňazskom seminári. Tam som ešte viac spoznal nielen učenie Cirkvi a spôsob slúženia rôznych bohoslužieb, ktoré vtedy slúžil náš nezabudnuteľný špirituál otec Sergej Cuper, ale aj život na rôznych farnostiach, kde som chodil obsluhovať pri posviackach chrámov vладыky Nikolaja, vtedajšieho arcibiskupa prešovského a neskôr metropolitu Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku. Ročné štúdium v Grécku mi nakoniec pomohlo spoznať pravoslávne tradície a život Cirkvi aj v zahraničí.

2. Čím Vás vo všeobecnosti najviac obohatilo štúdium teológie na PBF, ako človeka i ako študenta?

Štúdium na našej fakulte bolo vtedy veľmi intenzívne a plné nikdy nekončiacich aktivít a milých povinností. Z pohľadu vzdelávania sme mali oveľa viac vyučovacích hodín (36) v rámci jedného týždňa, ako je tomu dnes (18). K zníženiu počtu hodín neskôr v niekoľkých fázach prinútil fakultu nový systém vzdelávania na vysokých školách, ktorý bol nariadený novými zákonmi, vyhláškami a predpismi zo strany štátu a Ministerstva školstva. Vďaka veľkému počtu vyučovacích hodín (občas až do večera) sme mohli zís-

kať veľmi podrobné a systematické vedomosti z oblasti biblických náuk, dogmatiky, praktického bohoslovía aj cirkevných dejín. Z ľudského pohľadu som našej fakulte najvdáčnejší za to, že som sa počas štúdia mohol spoznať s mojou matuškou, ktorá bola mojou spolužiačkou v tom istom ročníku. Okrem nej som tam, samozrejme, spoznal aj mnoho iných učiteľov a študentov, z ktorých mnohí pracujú v Cirkvi dodnes a to nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Mojimi spolužiakmi v triede boli napríklad vладыka Paisij, arcibiskup przemyslsko-gorlický, otec Marek Ignacik, otec Ján Kot z Poľska, matuška Monika Worhaczová, rod. Gerková, matuška Katka Bariliková, rod. Ferková, otec Tomáš Lewczuk, matuška Mirka Dubecová, a ďalší.

3. Pravoslávna bohoslovecká fakulta v Prešove je jediná pravoslávna fakulta svojho typu na Slovensku, ale aj v celej strednej Európe. Vy, ako súčasný dekan, sa snažíte byť dôstojným pokračovateľom svojich predchodcov, čo najviac zviditeľniť fakultu, budovať zaujímavé študijné programy, a mnoho iného. Čo v súčasnosti ponúka PBF záujemcom o štúdium, príp. kto by na nej mohol študovať?

V súčasnosti naša fakulta ponúka štúdium v študijných programoch Pravoslávna teológia (Mgr., ThDr., PhD.), Charitatívna a sociálna služba (Bc.) a Charitatívna služba a sociálne poradenstvo (Mgr., PhD.). Kvôli novým pravidlám akreditácie, personálnym, finančným a iným faktorom momentálne nemôžeme žiadať o viac študijných programov. V rámci existujúcich študijných programov však ponúkame niekoľko zaujímavých špecializácií: 1. na kňazské povolanie, 2. na učiteľstvo náboženstva, 3. na ikonopisectvo, 4. na cirkevný spev, 5. na medzinárodnú sociálnu prácu, 6. na expresívne terapie. Naši absolventi sa tak môžu uplatniť ako kňazi, vojenský duchovní, katechéti, ikonopisci, kantori, sociálni pracovníci, sociálni terapeuti, osvetoví pracovníci, administratívni pracovníci, koordinátori sociálnej a charitatívnej starostlivosti o postihnutých občanov, pracovníci v štátnych úradoch a inštitúciách, v miestnych orgánoch doma i v zahraničí. Mojm veľkým želaním je, aby naša fakulta bola vnímaná nielen ako inštitúcia, v ktorej je možné získať kompetenciu pre výkon povolania, ale aj ako škola duchovného a rodinného života. Myslím si, že by bolo veľmi dobré, keby na našej fakulte so záujmom chceli študovať nielen záujemcovia o kňazské povolanie, či prácu sociálneho pracovníka, ale aj veriaci našej Cirkvi a iní kresťania preto, aby sa dozvedeli viac o Bohu, o Cirkvi, o

duchovnom živote, o tom, ako sa stať lepším človekom, ako sa starať o svoju rodinu, ako získať duchovné zdravie a žiť zdravý duchovný život a hlavne ako získať spásu v Božom Kráľovstve. Bolo by to ako v zlatom veku Byzancie, keď sa na teologické vzdelanie hľadalo ako na vrchol všetkých vied a študovalo sa nielen v mladosti, ale aj po ukončení vzdelania na iných školách, či dokonca aj v zrelom veku, kedy človek dokáže ešte lepšie pochopiť a oceniť poznanie v oblasti zmyslu a naplnenia ľudského života. Kvôli tejto myšlienke sme na fakulte prijali rozhodnutie, že od tohto akademického roka (2021/2022) budeme časť prednášok prednášať nielen doobeda alebo počas sobôt, ale aj vo večerných hodinách prezenčne (v triede) aj online (cez internet), aby sa štúdiu na fakulte mohli venovať aj tí ľudia, ktorí musia chodiť do práce, žijú veľmi ďaleko (vo vzdialenej časti Slovenska alebo v zahraničí), študujú na inej škole alebo z rôznych príčin nie je v ich možnostiach bývať v Prešove alebo cestovať tu každý deň alebo každý týždeň.

4. Otec Štefan, väčšinu svojho času venujete službe Bohu i ľuďom, štúdiu duchovných a teologických kníh. Ktoré sú Vaše obľúbené state, s ktorými by ste sa radi podelili?

Medzi najobľúbenejšie knihy, ktoré som prečítal a ktoré by som odporúčal aj iným, patria tieto: *Historická cesta pravoslavia, Veľký pôst* a *Eucharistia – tajomstvo Kráľovstva* od o. Alexandra Schmemanna, výklady na Nový Zákon od blaženého Theofilakta Bulharského a sv. Nikolaja Velimiroviča, *Mučenie lásky* od o. Lazara Abašidze, *Plač tretieho vtáka* od nemenovanej mnišky, *Nie z tohto sveta* o o. Serafimovi Rose, *Nesväťí svätí* od vladyku Tichona (Ševkunova), *Môj život so starcom Jozefom* od mnícha Efréma. Z kníh od nepravoslávnych autorov sa mi veľmi páčila kniha *Stenu dáme preč* od Lukáša a Soni Valachovcov, ktorá je ich osobným svedectvom o tom, ako sa dá prežiť aj sedemročné chodenie dvoch mladých ľudí v mravnej čistote, pri zachovaní Božích prikázaní a v duchu Evanjelia.

5. Poslanie kňaza, práca dekana PBF, rola manžela, otca, dedka... sú celkovo časovo náročné. Ako možno v súčasnom hektickom svete v pokoji skĺbiť tieto všetky atribúty?

Pre zachovanie pokoja mi pomáha v prvom rade Božia pomoc, no veľmi pomáha aj uvedomenie si skutočnosti, že tých povinností je už toľko, že je vlastne jedno, koľko ich je, pretože viac sa aj tak nedá stihnúť. Stačí už len s Božou pomocou vyberať medzi povinnosťami, ktoré sú v tom istom termíne tie, ktoré sú najdôležitejšie, a nechať si dostatok času aj na slúženie Bohu, rodine a oddych tak, aby som si nepoškodil zdravie. Veľmi podobné odporúčanie spomína aj pskovský vladyka Tichon, ktorý hovorí, že ak má niekto dojem, že má toho priveľa, má odskúšané, že najlepšie pomáha vziať si ešte jednu povinnosť navyše. Potom už nie je v podstate čo riešiť a myšlienky nespokojnosti sa stratia. Voľno tak či tak nebude, škoda sa kvôli tomu znepokojovať a ak si ho musíme urobiť, tak si ho urobíme :-).

6. Milý otče, čo by ste odkázali/odporučili pracovníkom, čitateľom Istiny?

Služiť Bohu a ľuďom s radosťou a s najväčšou záľubou, vtedy je život krásny, zaujímavý, šťastný, radostný a veľmi pokojný.

Za rozhovor ďakuje Eva Kahancová

CTIHODNÍ NOVÍ VYZNÁVAČI JÁN (MAISURADZE) A JURAJ (MKHEIDZE) GRUZÍNSKI (8. 9. / 21. 9.)

Život ctihodných Jána a Juraja je spojený s monastierom Betánia v Gruzínsku. Ctihodný Ján (Maisuradze, 1882-1957) sa narodil ako Vasilij v Južnom Osetsku a do starého monastiera Betánia prišiel ešte ako 12-ročný chlapec. Niekoľko rokov potom žil tiež na Svätej Hore Athos, odkiaľ sa do Gruzínska vrátil už ako jermomach. V roku 1921 zostali v monastieri len dvaja mnísi. Raz sa stalo, že do monastiera prišli dvaja ozbrojení čekisti a oznámili mníchom, že sú okamžite predvolaní do Tbilisi. Keď spoločne odišli, mníchov na ceste zastrelili. Otec Ján zostal akoby zázrakom živý, hoci guľka prešla cez jeho hrud'. Takto ho našli na ceste mníšky z blízkeho monastiera. Otec Ján sa potom vrátil do Betánia a monastier už nikdy neopustil. V roku 1924 prišiel do Betánskeho monastiera mních Juraj (Mkheidze, 1887-1962). Mal šľachtický pôvod, napriek tomu však bol z chudobných pomerov. Keď bol mladý, pocítil povolanie k mníštvu, a preto zanechal štúdium na Vojenskej škole v Petrohrade a nejaký čas viedol pustovnícky spôsob života. Ctihodný Juraj sa preslávil darom milosrdenstva a nezištnosťou. Keď napríklad stretol chudobného, zložil si to, čo mal na sebe, a dal to žobrákovi, ktorého stretol. A keď sa stalo, že to bolo jeho posledné oblečenie, obliekol sa do látky zo starého vreca.

Jeden brat chcel Juraja odvrátiť od mníšskeho života, konkrétne od zachovávanía panenstva. Raz ho zamkol v izbe so ženou ľahkých mravov. Avšak služobník Boží Juraj stál po celú dobu v rohu miestnosti, obrátený tvárou k stene a modlil sa. V čase prenasledovania zostá-

vala Betánia vďaka Jánovi a Jurajovi ešte dlho monastierom, a navyše obidvaja dožili v stenách monastiera svoj život. Oficiálne boli uvádzaní ako strážcovia pamätníka architektúry a monastier bol vyhlásený za nefunkčný. Napriek tomu však v chrámoch viseli ikony, horeli lampady, konali sa bohoslužby, sprievody okolo monastiera a obaja otcovia tu krstili a sobášili veriacich.

SPOMIENKY VERIACICH:

Otcovia boli až neveriteľne dobrí a láskaví, pozorní, vnímaví a citliví. Otec Juraj bol chudý a nosil okuliare. Často býval chorý, a preto sa s nami menej stretával. Otec Ján bol však plný života, veselý a láskavý. Dodnes cítim to teplo, ktoré zasial do môjho detského srdca. Po bohoslužbe odchádzal otec Juraj do svojej kéliie, aby si odpočinul, a otec Ján zostával, aby s nami prehovoril niekoľko slov. Poučovali nás, ako sa správať v chráme, ako sa treba svedovať, prijímať Sväté Dary, hovorili nám veľa zaujímavého o viere, o Cirkvi. Nás, deti, učili, aby sme neustále opakovali krátku modlitbu „*Hospodi pomiluj - Pane, zmiluj sa.*“ Hovorili nám,

že takýmto spôsobom budeme v stálom spoločenstve s Hospodinom a pomôže nám to žiť spravodlivým životom. Ctihodný Ján zosnul v roku 1957 a ctihodný Juraj v roku 1962. Päť rokov pred svojou smrťou prijal veľkú schimu s menom Ján. Obaja starci boli pochovaní v Betánii.

Z ROZPRÁVANIA GABRIELA (URGEBADZE) O OTCOVI JÁNOVI A JURAJOVI:

Stál som na modlitbe, keď som počul hlas: „*Hned' bež do Betánie.*“ Tento hlas sa trikrát opakoval. Odišiel som zo služby, obliekol sa, vzal palicu a zamieril som do Betánie. Po ceste som kúpil niekoľko chlebov. Nebolo práve k dispozícii žiadne auto, ktoré by tam išlo, a tak som išiel celú cestu pešo. Prechádzal som lesom, poháňaný akoby nejakú silou: „*Nezastavuj sa, chod' rýchlejšie!*“ Už sa zmrákal, keď som došiel do monastiera. Schiarchimandrita Ján ma privítal slovami: „*Modlil som sa, syn môj, aby si ku mne prišiel a prečítal modlitby pri odlúčení duše od tela.*“ Nehľadiac na to, že bol už dávno chorý, nemal inak žiadne zjavné príznaky choroby, ktoré by poukazovali na jeho skorý odchod z tohto sveta. Vítal ma stojaci na svojich nohách a nie ležiaci v posteli. Položil som chlieb na stôl. On mi požeňnal a povedal: „*Si z cesty veľmi unavený, najedz sa a trochu sa posilni.*“ Sám potom rozlámal chlieb, trochu si vzal a povedal: „*To je moje posledné monastierske jedlo. Boh nám buď milosrdný...*“ A ja som dodal: „*Nech (Boh) kvôli nám predĺži tvoj život. Pokiaľ nebude vás, nebude mnišstva!*“

„*Nezačalo so mnou, a preto ani so mnou neskončí,*“ láskavo odpovedal otec Ján. „*Je čas nasledovať môjho duchovného brata a moja vôľa je byť pochovaným vedľa neho, spoločne sme prekonali*

mnoho ťažkostí a prenasledovania. Dnes mi povedal, že už prešliapal cestu a teraz budeme spolu!“

Zapálil som sviečky, a potom mi podal trebník, otvorený na mieste, kde je modlitba za odlúčenie duše od tela, a poprosil, aby som ju prečítal. Vyhĺkli mi slzy a začal som sa modliť: „*Otče, chcel by som zomrieť pred tebou, miesto teba!*“ On mi odpovedal: „*Ty nevieš, čo hovoríš a o čo prosíš!*“ Padol som mu k nohám a nemohol zadržat' svoje slzy. Vtedy vstal a slávnostným hlasom začal čítať „*Kánon za odlúčenie duše od tela.*“ Po záverečnej modlitbe povedal: „*Preto som ťa aj pozval, synak. Ty prijmeš môj posledný vzdych.*“ A po krátkom odmlčaní pokračoval: „*Sadni si, sadni si ku mne a prečítaj mi modlitby s čotkami.*“

Sviečky dohoreli a zapálil som ďalšiu. Keď som sa vrátil, uvidel som, že z rúk otca Jána vypadli čotky. Vzal som ich a dal ich otcovi na ruku. Poprosil ma, aby som čítal modlitby nahlas a sám mi povedal, že bude počúvať. Čítal som Modlitbu Pána. Keď vtom otec Ján sebou naraz neočakávane trhol a na jeho tvári sa objavila neopísateľná radosť.

„*Môj brat a otec Ján prišli ku mne,*“ povedal, „*a spolu s ním aj...*“ A zmĺkol. Hlava mu klesla na hrud'. Priblížil som sa k nemu a naklonil sa k jeho hlave. Práve zomrel. Celú noc som sa modlil. Ako požeňnanie mi zostali od otca Jána jeho čotky, s ktorými som sa vrátil domov.

V roku 2014 boli vyzdvihnuté ostatky svätých otcov Jána a Juraja z hrobov a Gruzínska posvätná synoda ich pamiatku stanovila na 8. / 21. september.

Zdroj a foto: zivotysvatych.blogspot.com
Zuzana Sadilková

PROSKOMÍDIA

Slovo *proskomídia* má grécky pôvod a znamená prínos, obetovanie. Toto obetovanie sa v tomto prípade vzťahuje na eucharistické dary, chlieb a víno, ktoré sa v ďalšom priebehu vykonávania sv. Liturgie a vyzývaním Svätého Ducha posväcujú na prečisté Telo a životodarnú Krv Christovu. Pomenovanie (prínos, obetovanie) vychádza zo starobylej kresťanskej praxe, kedy veriaci so sebou prinášali do chrámu obetné dary, hlavne chlieb a víno, ale aj iné potraviny potrebné na vykonávanie bohoslužieb. Z prinesených darov sa vyčlenilo potrebné množstvo chleba a vína, ktoré slúžilo na ich neskoršie premenenie na Telo a Krv Isusa Christa a zvyšok darov sa podľa potreby rozdelil. Takto sa na proskomídiu podieľali všetci veriaci a nie iba kňazi a diakoni, ako je to dnes, kedy je pre mnohých veriacich proskomídia neznámou vecou.

Proskomídia má aj iné pomenovanie, s ktorým sa môžeme stretnúť v starobylých textoch sv. Liturgie - tzv. protezis (predloženie). Toto pomenovanie však

nepredstavuje celú proskomídiu, ale iba jej záverečnú časť, modlitbu, ktorou sa završujú jej obrady. Táto modlitba má pomenovanie „Molitva predloženia“ (Modlitba prínosu).

Proskomídia je prvou z troch častí svätej Liturgie. Je úvodom a prípravou ďalších dvoch častí svätej Liturgie – Liturgie katechumenov (liturgie slova) a Liturgie verných (liturgie obete). Vykonáva ju kňaz sám (prípadne s diakonom) a celkom potichu, pri zatvorených cárskych dverách. Nie na prestole, ale na bočnom stolíku, ktorý má v liturgickom jazyku názov „proskomidijník“ alebo „žertveník“.

Napriek tomu má proskomídia vo svätej Liturgii ako celku svoju nezastupiteľnú a dôležitú úlohu a svoje vlastné určenie. Okrem toho treba uznať, že jej pôvod, história a vývin je pre každého liturgistu kľúčom k pochopeniu nejedného obradu a aj samotnej stavby svätej Liturgie. Jej základ siaha až do apoštolských čias. Súc podľa svojej prirodzenosti prípravou eucharistických Darov, stala sa proskomídia súčasťou

prvotnej Liturgie. V tom čase mala proskomídia odlišný charakter aj spôsob vykonávania. Najstaršie liturgické dokumenty nám hovoria, že kresťania prvých storočí, ba i samotní cisári prinášali z domu chlieb a víno na Liturgiu v nedeľu, na veľké sviatky a v dňoch pamiatky zosnulých a mučeníkov, s prosbou, aby boli spomenutí pri svätej Liturgii. A konali tak podľa príkazu Božieho: „*Nech sa nikto neukáže predom mnou s prázdnyimi rukami*“ (Mjž 23, 15).

Časť z darov slúžila na liturgické účely - ako eucharistické dary a zvyšok užívali na hostiny lásky (agapé). Okrem chleba a vína verní prinášali a v chráme obetovali tiež olivy, med, ovocie a iné pokrmy. Tento prínos mal vonkajší, ale aj vnútorný vzťah k Eucharistii. Slúžil ako výraz nielen eucharistického, ale aj cirkevného spoločenstva a života veriacich.

Zvyk celocirkevného prínosu darov, z ktorého sa neskôr vyvinuli obrady proskomídie, postupom času menil svoj pôvodný vzhľad, formu i charakter. Najprv bola od Liturgie oddelená agapé, keďže bola príležitosťou pre rôzne zneužívania. Neskôr z prínosu vylúčili všetky iné prínosy okrem chleba a vína. Na zmenu prvotnej formy i charakteru proskomídie v mnohom vplývali nové okolnosti, v ktorých sa v prvých storočiach kresťanstva verní ocitli. Počas krutých prenasledovaní nebola svätá Cirkev uznaná a udržiavanie cirkvi a jej duchovenstva mali na starosti samotní veriaci. Dary z prínosov, ktoré verní prinášali, slúžili pre sociálne potreby Cirkvi. Jedna časť z nich slúžila na vydržiavanie a podporu duchovenstva a druhá časť pre chudobných, vdovy, siroty, telesne postihnutých, a pod.

Po dosiahnutí náboženskej slobody (r. 313) sa situácia kresťanských Cirkví a duchovenstva výrazne zlepšila. Zlepšenie sociálneho položenía duchovenstva malo za následok, že sa celocirkevný prínos už nepovažuje za záväzný a ani potrebný a pomaly sa odsúva a vychádza z praktického využívania.

Zdroje

https://azbyka.ru/otechnik/Aleksandr_Petrovskij/drevnij-akt-prinoshenija-veshhestva-dlja-tainstva-evharistii-i-posledovanie-proskomidii/

https://azbyka.ru/otechnik/Sergej_Muretov/istoricheskij-obzor-chinoposledovanja-proskomidii-do-ustava-liturgii-konstantinopolskogo-patriarha-filofeja/

Peter Kormaník: Pravoslávna liturgia

Marián Nadzam: Liturgia sv. Jána Zlatoústeho

Foto

<https://russianorthodoxchurchcardiff.com>

<https://arizonaorthodox.com>

Ako mám odpovedať ľuďom, ktorí sa pýtajú, prečo sa kňazi nechávajú nazývať „otcami“, hoci v Svätom Písme Christos hovorí, aby sme sa tak nenazývali? Ďakujem.

Existuje niekoľko otázok vo Svätom Písme, na ktoré je potrebné odpovedať slovami, že za istých okolností áno, za istých nie. Táto je jedna z nich. Na jednej strane Isus Christos hovorí jednoznačne: „*Nikoho na zemi nenazývajte vašim Otcom*“ (Mt 23, 9). No na druhej strane samotný Isus Christos nazýva niektorých ľudí otcami (napr. Mt 10, 21; Jn 8, 56). Podobne aj Bohorodička (Lk 2, 32), apoštoli a evanjelisti (Mk 9, 24; Lk 2, 32; 12, 53; 15, 20; Jn 4, 53; 1Jn 2, 13). Apoštol Pavol dokonca sám o sebe hovorí ako o tom, ktorý zrodil veriacich slovom Evanjelia a veriacich nazýva svojimi deťmi (1Kor 4, 14-15).

Z konania apoštolov je teda jasné, že je možné nazývať niekoho otcom, a apoštoli a ich listy sú pri tom tým najlepším a neomylným výkladom toho, ako treba chápať Evanjelium a slová Isusa Christa. To znamená, že otcom je správne a aj nie je správne nazývať niekoho iného okrem Boha a to, kedy je to správne a kedy to nie je správne závisí od toho, ako to myslíme. Keď Isus Christos hovorí, aby sme nikoho na zemi nenazývali Otcom, myslí to tak, aby sme nikomu nepripisovali absolútne a neohraničené duchovné otcovstvo, lebo také má voči nám jedine Boh Otec a nikto iný. On jediný je našim Otcom sám zo seba a v plnom zmysle tohto slova. V takom zmysle netreba nazývať Otcom nikoho iného.

Kňazov môžeme nazývať duchovnými otcami v čiastočnom zmysle a to len vďaka tomu, že vykonávajú Christovo kňazstvo a majú tak účasť na Božom kňazstve a otcovstve voči veriacim. Nie je to však otcovstvo z nich samotných, ale len cez ich účasť na Božej starostlivosti o ľudí. V takom vzťažnom zmysle vysvetľuje otcovstvo kňazov voči veriacim svätý Nikodém Svätohorec a iní svätí. Neznamená to však, samozrejme, že kňazi zastupujú Christa ako pápež. Pápežstvo je práve príkladom nesprávneho chápania otcovstva. Boha nemôže nikto zastúpiť. Naša Cirkev otcovstvo kňazov nechápe tak, že zastupujú Boha alebo že sú otcami sami o sebe, ale tak, že iba spolupracujú s Bohom na Jeho starostlivosti a otcovstve voči ľuďom a vďaka tejto účasti na Jeho otcovstve sú otcami. Bez Boha nie sú nikým. Preto tí, ktorí nekonajú Christovo kňazstvo (Christos je podľa Nového Zákona v podstate jediným skutočným veľkňazom) a nie sú na túto službu vysvätení Christovou Cirkvou, nemôžu byť nikdy nazývaní duchovnými otcami.

Ostatní ľudia môžu byť otcami len telesnými, vo vzťahu k svojim deťom. Nakoniec by som dodal už len to, že oslovenie „duchovný otec“ by si kňaz nemal sám vyžiadať. Správne použité je toto oslovenie iba vtedy, ak mu ho dajú iní ľudia, dobrovoľne a preto, že úprimne cítia, že sa o nich stará ako naozajstný otec a pastier.

S láskou v Christu

jerej Štefan Pružinský, ml.

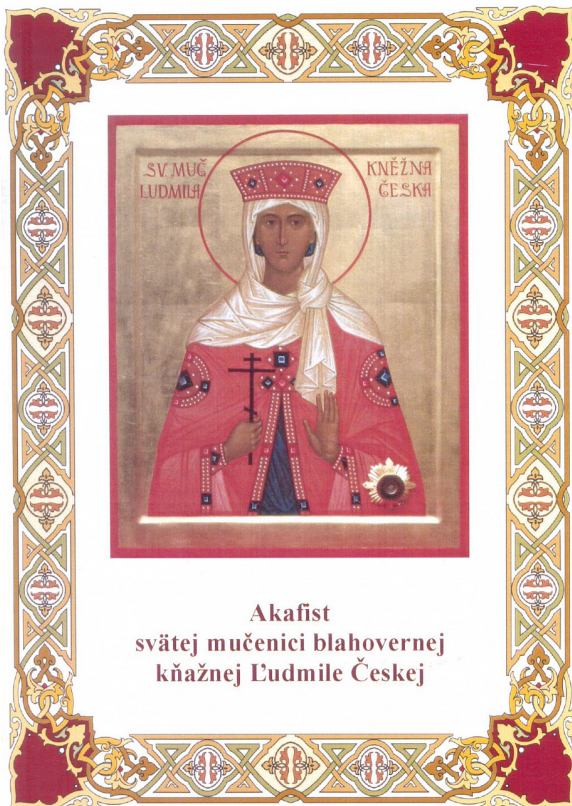
Zdroj: archiv.bpmorthodox.sk/index1.php?go=otazky%2Fpravoslavie%2Fotecknaz%2Fotecknaz

AKAFIST SVÄTEJ MUČENICI BLAGOVERNEJ KŇAŽNEJ ĽUDMILE ČESKEJ

Pri príležitosti 1100. výročia umučenia sv. kňažnej Ľudmily Českej, ktorej pamiatku slávime 16. 9., dávame do pozornosti nasledujúcu publikáciu:

Mnohé bohoslužobné a liturgické texty vedú človeka k zamysleniu sa nad spôsobom života. Tieto texty nám predkladajú cenné rady do „bežného“ života.

Akafist svätej mučenickej blahovernej kňažnej Ľudmily Českej vyjadruje neoceniteľnú hĺbku duchovného života pre každého človeka v súčasnosti. Svätá Ľudmila Česká pomáha svojimi modlitbami zabrániť rodinným nezgodám, chráni pred zlými úmyslami. Pred jej svätou ikonou (obrazom) sa k nej prevažne modlia rodičia, starí rodičia za blaho mladších členov rodiny, detí, vnukov, aby títo neprebývali a netrpeli pre hriechy, ale vstali a vyšli na pravú kresťanskú cestu.

Akafist
svätej mučenickej blahovernej
kňažnej Ľudmily Českej

INFORMÁCIE O BROŽÚRE:

Rok vydania: 2015

Vydané: Občianske združenie – Serafím

Počet strán: 42

Jazyk: slovenský

ISBN: 978-80-972072-1-2

Českú verziu akafistu si v pdf formáte môžete stiahnuť tu:
<https://download.pravoslavi.cz/svati/ludmila-akathist-w.pdf>

VYROBTE SI MALÉ VRECÚŠKO

Zvyčajne si prosfory, ktoré dostaneme na konci Liturgie, berieme aj domov. Aby sme ich nemuseli niesť v rukách, môžeme si na nich vyrobiť malé a praktické vrecúško.

ČO BUDETE POTREBOVAŤ:

Látka, kružidlo (krajčírska krieda, tanierik), nožnice, špagát, ihla, brzdička.

POSTUP:

1. Na látku si nakreslite kruh pomocou kružidla a vystrihnite ho. (Ja som mal tmavšiu látku, a preto som na nakreslenie kruhu použil krajčírsku kriedu a tanierik.)
2. Pomocou ihly prevlečte špagát okolo celého kruhu, cca 2 cm od okraja.
3. Konce špagátu by mali visieť na vonkajšej strane kruhu.
4. Cez visiace špagáty prevlečte brzdičku a na ich koncoch zaviažte uzol.
5. Stiahnite brzdičku tak, aby ste kruh uzavreli.

Alex Bromberger

PS: Postup výroby si môžete pozrieť na fotografiách na poslednej farebnej strane.

POLIEVKA HOKKAIDO

Suroviny: 1 tekvica Hokkaido, cibuľa, 3-4 mrkvy, 1-2 zemiaky, soľ, mleté čierne korenie, tekvicový olej, chlebové krutóny.

Postup: Na troche oleja speníme cibuľku, pridáme očistené a na kocky nakrájané zemiaky a mrkvu. Umyté Hokkaido rozdelíme na polovicu, dužinu vydlabeme, nakrájame na mesiačky, a potom na kocky. Varíme aj so šupkou. Zalejeme vodou a varíme. Osolíme. Keď je zelenina mäkká, rozmixujeme, ak je polievka príliš hustá, pridáme vodu. Dochutíme jemne mletým čiernym korením. Starší chlieb nakrájame na kocky a na troche oleja opečieme na veľmi miernom ohni. Podávame s chlebovými krutónmi, pokvapkané tekvicovým olejom.

DUSENÁ ZELENÁ FAZUĽKA S PARADAJKAMI

Suroviny: 3/4 kg zelenej fazuľky, olej, cibuľa, 500 g paradajok, strúčik cesnaku, soľ, bazalkové listy podľa chuti.

Postup: Na oleji speníme nakrájanú cibuľku, pridáme očistenú a nakrájanú zelenú fazuľku, osolíme a dusíme najprv vo vlastnej šťave. Potom pridáme olúpané paradajky zbavené semien, celý cesnak a dodusíme. Keď je zelenina mäkká, tak cesnak vyberieme. Na tanieri ozdobíme bazalkovými lístkami.

ŽEMĽOVKA

Suroviny: 4-6 jablák, cca 7 lyžíc práškového cukru, 10 rožkov, 500 ml – 1 l vody, trochu škorice, hrst hrozienok a slnečnicových semienok, príp. sekaných orechov, kokosu, rastlinný tuk na vymastenie plechu, 1 vanilkový pudingový prášok, rastlinné mlieko.

Postup: Jablká nastrúhame na hrubom strúhadle. V miske rozmiešame v studenej vode pudingový prášok, cukor a rastlinné mlieko. Rožky si nakrájame na hrubšie kolieska a máčame v rozmiešanej pudingovej zmesi. Ukladáme ich na vymastený plech. Na vrstvu pečiva dáme postrúhané jablká, škoricu, oriešky, semienka, umyté hrozienka. Ďalšiu vrstvu môže opäť tvoriť namočené pečivo. Nakoniec pečieme v rúre 30-45 minút. Po upečení môžeme podľa chuti osladiť práškovým cukrom alebo Grankom.

OBSAH

Akcie BPM.....	3
Istinkáči na trangáči.....	4
Život mladého človeka.....	6
Pravoslávna rodina.....	8
Pravoslávie vo svete.....	11
Pramene.....	13
Ovečka.....	15
Rozhovory.....	23
Novodobí svätí.....	26
Liturgické okienko.....	28
Pýtate sa.....	30
Duchovná knižnica.....	31
Tvorivé dielne.....	32
Pôstna kuchárka.....	33

Ludvig Kináč
redaktor

...a každý mesiac uvidíte iného
z nás, tvorcov Vašej Istiny:-)

Obálka: Prvá svätá Tajina pokánia, PCO v Medzilaborciach
Strana 2: Púť ku igumenovi Ignatijovi, PCO v Uličskom Krivom
Strana 35: Fotopostup - Tvorivé dielne, str. 32.
Strana 36: Púť zo Sabinova do Ľutiny

ISTINA - Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS.

Redakčná rada: Marína Bachledová, Alex Bromberger, Jana Gubová, Daniel Havaj, David Horváth, Eva Kahancová, Jana Kapralová, Ludvig Kináč, Petra Petrisková, Zuzana Sadilková, Juliána Savčáková, Natália Spišáková, Tatiana Vasiliou Mihaličová, Jaroslava Žáková, Šéfredaktor: Kamil Kurták

Korektúra: Anna Pružinská

Grafik: Jaroslav Smoleň

Technický redaktor: jerej Miroslav Guba

Pokladník: Anton Sorokáč

Ročník XXVI/2021. ISSN 1335-6739. Číslo indexu: EV 3633/09.

Vychádza 12-krát do roka.

Vydavateľ: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. IČO 17 075 947

Adresa redakcie: Bayerova 8, 080 01 Prešov

e-mail: istina12@gmail.com

web: www.bpmorthodox.sk/istina

IBAN: **SK928330000002401561588**

Ročný príspevok 6 € + poštovné, uviesť krátke meno odosielateľa

Cirkevne schválené. Za obsah príspevkov zodpovedajú autori.

Uzávierka prijímania príspevkov je vždy 10. deň v mesiaci.

Dátum vydania: august 2021

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

